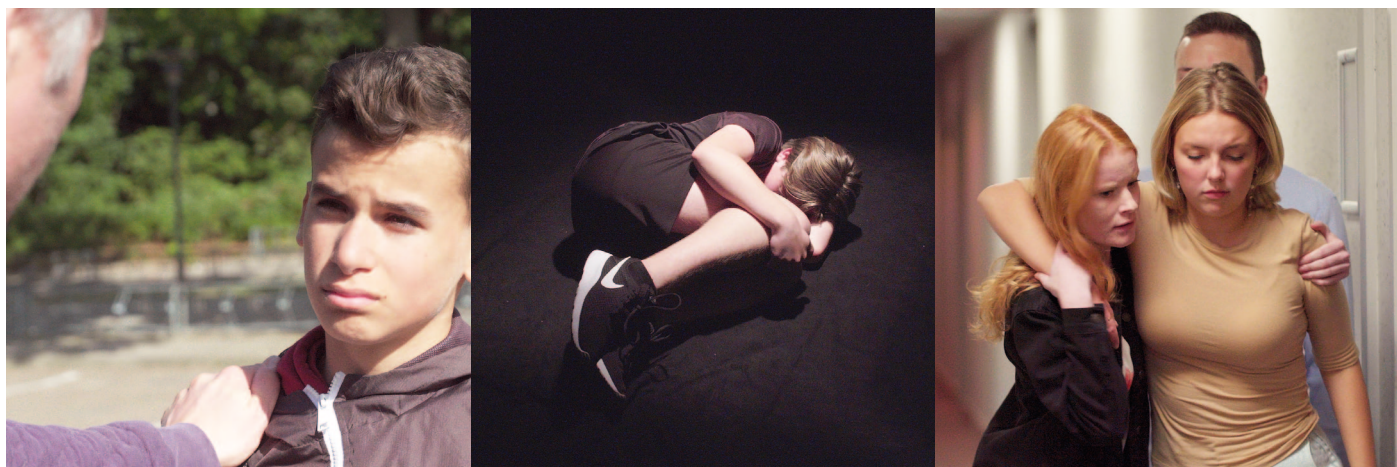

GUIDE

til udvikling af leve- og samværsregler i forenings-,
idræts- og fritidslivet - hvordan og hvorfor?

Formålet

med denne guide er at inspirere og motivere til at udvikle leve- og samværsregler i den del af forenings-, idræts- og fritidslivet, hvor børn og unge mødes.

Guiden har fokus på at kunne forebygge og handle på krænkende adfærd og seksuelle overgreb begået blandt og mod børn og unge.

Sidst i guiden finder du nyttig information og supplerende viden som lovstof og henvisninger til samværspolitikker.

NÅR GRÆNSER
BRYDES

Guide til udvikling af leve- og samværsregler

Målet med udvikling af leve- og samværsregler er dels at skabe trygge rammer og positive fællesskaber for børn og unge i deres fritidsliv, så de fortsætter med og får lyst til at være aktive sammen med andre, til gavn for deres fysiske og mentale sundhed. Og dels at beskytte både børn, unge og voksne i samværet med hinanden. ð

Guiden skal læses og forstås som en række ideer og vejledninger til, hvordan man konkret kan samarbejde om udviklingen lokalt og kan anvendes, hvis I ønsker at udvikle en ny samværspolitik eller udvikle på den, I allerede har.

Der findes ikke kun én vej til at udvikle leve- og samværsregler. Reglerne skal anvendes lokalt, og derfor skal de udvikles og tilpasses den enkelte forening, organisation eller klub i en dialog mellem voksne, børn og unge. Nogle kalder det samværspolitikker, leveregler eller samværsregler. I denne guide bruges ordet *samværsregler* fremadrettet.

Guiden er inddelt i tre overordnede temaer:

A. Inkluderende adfærd og fællesskaber

B. Hvor går din grænse?

C. Åbenhed, tillid og opmærksomhed

Gode råd til udviklingsarbejdet

- Aftal rammerne for jeres udviklingsmøder. *Formål, mål, indsatsområde, tid, roller og ansvar.*
- Ved selv at stille spørgsmål til egen praksis og gældende aftaler kan I sørge for, at ideer og forslag til samværsregler passer til jer og jeres forening. Tag derfor afsæt i egne erfaringer, problemstillinger og oplevelser, når I stiller og svarer på spørgsmålene.
- Diskuter spørgsmålene. Vær lyttende, åben, ærlig og spørgende i forhold til de ting, I evt. ikke forstår eller ikke er helt enige i.
- Accepter uenighed, men med det primære formål at finde frem til en fælles løsning.
- Vær kritisk i en positiv og fremadrettet ånd, der kan sikre den gode dialog.
- Giv plads til at kunne tale ud.

A. Inkluderende adfærd og fællesskaber

Forslag til arbejdsspørgsmål i relation til dette tema. Udbyg gerne med flere, der har særlig relevans for jer.

- Hvad kan det betyde at have en helhedsorienteret tilgang til det enkelte barn? Har vi den tilgang i vores forening?
- Har vi erfaring med helhedsorienterede indsatser i forhold til børn og unge? Hvordan og med hvilken effekt?
- Inddrager vi børn og unge og deres forældre i foreningens trivselsarbejde? Hvorfor og hvordan? Hvorfor ikke?
- Hvad betyder inkluderende adfærd for os? Er der rum og tid til arbejde med inkluderende adfærd hos os? Er det prioriteret?
- Har vi visioner for, hvordan vi fremmer positive fællesskaber blandt medlemmerne? Eller har vi brug for visioner og nye aftaler på det område?
- Kan vi finde støtte og hjælp hos hinanden, når der opstår konflikter og mistroivsel blandt vores unge medlemmer? Hvilken? Hvorfor ikke?

Opsamling og konklusion - Hvad er der brug for hos os? Forslag og idéer.

Opsamling og konklusion - Hvem gør hvad?

B. Hvor går din grænse?

Forslag til arbejdsspørgsmål i relation til dette tema. Udbyg gerne med flere, der har særlig relevans for jer.

- Hvor går grænsen for den digitale kommunikation mellem den voksne og barnet/den unge? Er det fx ok at sende sms beskeder på alle tidspunkter af døgnet?
- Har vi regler for, hvad man kan kommunikere om, og hvad der kan deles på nettet? Hvordan sikrer vi, at både voksne, børn og unge er bekendte med eventuelle aftaler og regler?
- Hvordan sikrer vi, at der ikke foregår grov mobning eller krænkelse på de sociale medier? Og hvad gør vi, hvis det sker?
- Hvordan organiserer vi overnatning på ture og rejser? Må voksne og børn fx sove i samme rum?
- Er der aftaler for, hvordan børn og voksne går i bad og klæder om hos os? Hvem kan man bade sammen med? Må man have mobiltelefoner med i badet?
- Hvad sker der hos os, hvis en ung leder på 22 bliver kæreste med et medlem på 17? Har vi regler for, hvordan unge er sammen i vores forening? Eller har vi brug for mere klare aftaler på det område?
- Hvad gør vi, hvis der opstår mistanke om seksuelle overgreb? Hvem kan vi henvende os til? Hvem kan vores medlemmer henvende sig til? Ved de, hvem de kan kontakte?

Opsamling og konklusion - Hvad er der brug for hos os? Forslag og idéer.

Opsamling og konklusion - Hvem gør hvad?

C. Åbenhed, tillid og opmærksomhed

Forslag til arbejdsspørgsmål i relation til dette tema. Udbyg gerne med flere, der har særlig relevans for jer.

- Hvordan sikrer vi, at der er en åben kultur i vores forening, så at medlemmerne har oplevelsen af at blive hørt og taget alvorligt, hvis de fx henvender sig med en krænkelsessag?
- Er vores trænere, ledere, instruktører, undervisere og frivillige klædt tilstrækkeligt på til at tackle henvendelser om seksuelle overgreb? Ved de, hvad de skal gøre?
- Hvordan arbejder vi med at skabe den nødvendige tillid mellem de voksne og børnene i vores forening? Og hvordan sikrer vi, at tilliden ikke misbruges og udnyttes af de voksne?
- Hvordan kan vi forebygge grooming og voksnes eventuelle udnyttelse af børn og unge? Hvad skal vi være opmærksomme på? Hvordan og hvornår?
- Hvordan bliver vi opmærksomme og omsorgsfulde kollegaer? Og hvor går grænsen for at beskytte hinanden? Fx i forbindelse med forældreklager, sladder og snakken bag ryggen?
- Har vi en fælles forståelse af det, vi skal være opmærksomme på i vores forening? Og hvorfor vi skal være det? Eller har vi brug for mere tydelige vejledninger på det område?

Opsamling og konklusion - Hvad er der brug for hos os? Forslag og idéer.

Aftaler for det videre arbejde - Hvem gør hvad?

Hvad siger loven?

Børneattest

Foreninger med aktiviteter for børn under 15 år skal indhente børneattest, inden de ansætter nye medarbejdere eller frivillige, hvis personen skal have direkte kontakt med børn under 15 år.

Samleje og anden kønslig omgang

Ifølge straffelovens §§ 222, 224 og 225 er det ulovligt at have samleje eller anden kønslig omgang med børn under 15 år.

Ifølge straffelovens § 223, også kaldt *folkeskolelærerparagraffen*, er det ulovligt at have samleje eller anden kønslig omgang med unge under 18 år, der er betroet én "til opdragelse", eller hvor det seksuelle forhold skyldes groft misbrug af alder og erfaring.

Herudover straffes blufærdighed med fængsel eller bøde ifølge straffelovens § 232.

Straffelovens regler betyder, at selv om den seksuelle lavalder i Danmark er 15 år, er det fortsat strafbart at have samleje med en person under 18 år, som er betroet en til opdragelse. Når man er leder, træner, instruktør, underviser eller frivillige, har man en betroet relation til den unge eller barnet, der modtager undervisning. Det er derfor ulovligt som leder at have seksuelt samkvem med en person under 18 år, som man er leder for. Det har ingen betydning, at personen selv opfordrer til seksuelt samvær. Bestemmelserne gælder uanset køn.

Underretningspligt for alle

Ifølge § 154 har alle, der får kendskab til, at et barn eller en ung udsættes for vanrøgt, vold, mishandling, seksuelle overgreb med videre eller lever under forhold, der bringer dets sundhed eller udvikling i fare, pligt til at underrette kommunen.

Henvisninger og links

DIF's børne- og ungeudspil:

www.dif.dk/da/politik/vi-s-mener/difs-politiker-og-holdninger

SOS-MAPPE. Danmarks Folkekirkelige Søndagsskoler

<http://soendagsskoler.dk/index.php?id=1344>

Tryghedsvejledning. Det danske spejderkorps.

<https://dds.dk/artikel/tryghedsvejledning-og-samvaerspolitik>

Samværspolitik i KFUM og KFUK

www.kfum-kfuk.dk/om/samvaerspolitik/samvaerspolitik/

Attester, tilladelser og politikker. Ungdommens Røde Kors

www.urk.dk/attester-tilladelser-og-politikker

Børneattest, samværspolitik og lov om seksuelt misbrug, DUF

<https://duf.dk/artikel/boerneattest-samvaerspolitik-og-lov-om-seksuelt-misbrug/>

Medierådet for børn og unge

www.medieraadet.dk

Slet Det. Red barnet

<https://redbarnet.dk/sletdet/om-sletdet/>